

Riera d'Alfàbrega

Esparreguera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Riera d'Alfàbrega.
Emplaçament A la zona de Mas d'en Gall.

Coordenades:

Latitud: 41.53787
Longitud: 1.85728
UTM Est (X): 404680
UTM Nord (Y): 4599099

Classificació

Número de fitxa 08076 - 173
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: 08075A02309004
Autoria de la fitxa ArqueoCat SL- Josefa Huertas i Natalia Salazar
Data de registre de la fitxa: dc., 21/05/2008 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: OPC
Data de la darrera revisió: dj., 16/04/2026 - 17:03

Descripció

La riera d'Alfàbrega centra el seu interès natural en ser el torrent escollit l'any 2006 per la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Esparreguera, amb la col·laboració del Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya (CRARC), per portar a terme l'esperència pionera a Catalunya de reintroduir la tortuga de rierol ("Mauremys leprosa").

La reintroducció es va dur a terme el 27 de setembre de 2006 a la Riera d'Alfàbrega, on es van dur 22 exemplars, entre femelles (12), mascles (8) i individus juvenils (2). D'aquesta població de tortugues de rierol se'n va fer el seguiment constatant la seva reproducció. La Riera d'Alfàbrega està connectada amb el riu Llobregat, constituint un refugi per a la fauna, ja que al voltant tot són conreus o sòl urbanitzat.

La tortuga de rierol ha estat en regressió perquè la seva supervivència està molt lligada a la qualitat de l'aigua. A la zona nord del Baix Llobregat hi ha altres experiències de treball amb tortugues però es centren sobretot en la retirada dels espais fluvials de les tortugues de Florida, una espècie al·lòctona que competeix amb les tortugues autòctones tant per l'espai com per l'aliment. Al torrent esparreguerí escollit per reintroduir-hi la tortuga de rierol també es van haver de retirar al seu dia dos exemplars de tortuga de Florida.

Història

A grans trets, la distribució ibèrica de la tortuga de rierol seria la de tota la zona mediterrània, Catalunya, València, Múrcia, Andalusia i Extremadura. Més ocasionalment es troba també en certs indrets de Navarra, Aragó i Castella. A Catalunya, tot i que de forma puntual, es pot trobar en qualsevol comarca de vora mar. És a l'Albera on manté una població més abundant i estable.

És una tortuga lligada absolutament als cursos d'aigua, tal com diu el seu nom popular. És un animal molt difícil d'observar. Viu exclusivament dins l'aigua o surt només a les vores i sobre les pedres per prendre el sol o per fer el niu als marges; al mínim soroll es capbussa i s'amaga entre les arrels o sota les pedres de les basses. Per tant, és difícil que la pugem veure tot passejant a menys de deu metres, ja que ella ens detectarà molt abans que ho fem nosaltres. És una tortuga grossa, pot arribar als 20 cm de llargada, no tan inflada com la de terra, i amb un color uniforme marró-verd fosc. Entre els dits de les potes hi té una mena de membranes que li faciliten la natació.

Molts exemplars adults tenen algues aquàtiques al damunt, que alteren la textura i li donen una imatge estranya, d'aquí vé el seu nom científic: "Mauremys leprosa". Tot i que la tortuga de rierol té pocs enemics naturals (alguns exemplars joves són depredats per guilles, turons o rates), i com que és aquàtica, els incendis forestals l'afecten poc, darrerament li ha aparegut un nou competidor, la tortuga de Florida ("Trachemys Scripta").

És una tortuga també aquàtica, molt més agressiva i que pot arribar a desplaçar les autòctones. Se'n comencen a trobar en tots els nostres rius. Aquesta és la tortugueta que venen als comerços i que normalment es té a casa en unes petites piscines per entreteniment de la mainada. Però quan creix (pot arribar als 30cm de llargada), es torna agressiva (mossega), i no té espai a la petita piscina; llavors el que fa la gent és alliberar-les als nostres rius i arriben a foragitar les tortugues autòctones, cas que està passant actualment en molts llocs d'Europa. La importació i la comercialització a gran escala de les tortugues de Florida com s'està fent ara, dins uns anys pot fer variar substancialment el poblament de tortugues als nostres rius.

Bibliografia

